

Papua Nya Guinea

Liisa Berghäll

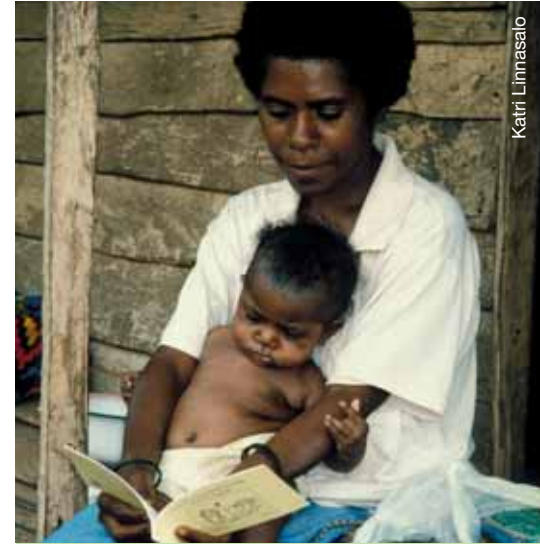
■ Papua Nya Guineas flera hundra olika folk lever isolerade från varandra på grund av geografiska orsaker: höga berg, djupa dalar och många öar. De olika kulturerna och språken har därför utvecklats i individuell riktning.

Kristendomen kom till området i slutet av 1800-talet, till inlandet först efter andra världskriget. Två tredjedelar av befolkningen är kristen, men uppfattningarna genomsyras i hög grad av animism. Numera är de största kyrkosamfundet den katolska och den lutherska kyrkan samt en förenad kyrka, som består av metodister och presbyterer.

Över 800 språk

I Papua Nya Guinea talas över 800 språk. Till de större språkgrupperna hör 50 000–150 000 personer, till de mindre under 100. År 1997 fick alla språk officiell status. Skolväsendet strävar efter att ge undervisning på barnens modersmål i förskolan och de två första åren i lågstadiet. Övergången till engelska sker gradvis.

Nya testamentet på takia-språket togs i bruk med stora festligheter. Böckerna bärs fram i festprocession.

Katri Linnaasalo

I världen talas ca 7000 språk. Nya eller Gamla testamentet finns på 1168 språk, hela bibeln på 438 språk. Finska Missions-sällskapet har från första början arbetat för att människorna skall få höra Guds ord på sitt modersmål.

Papua Nya Guinea:

- Befolkning: 6,1 miljoner
- Lever under existensminimum (under 1 USD/dag): 37 procent
- Förväntad livslängd: 56 år
- Den evangelisk-lutherska kyrkan blev självständig år 1975 och har närmare en miljon medlemmar.

Källa: Human Development Report

Den samkristliga, internationella bibelöversättnings- och språkforskningsorganisationen Summer Institute of Linguistics (SIL), inledde arbetet i landet år 1956 och har varit engagerad i över 200 bibelöversättningsprojekt. Organisationen representeras i Finland av Wycliffe Bibelöversättarna r.f. Hittills har Nya testamentet utkommit på 170 olika språk. Översättningen betjänar alla kyrkosamfund.

Bine, mauwake, urim, nek, urat, mussau-emira, kovai, tiang...

Finska Missionssällskapet har sänt översättare och språkforskare till Papua Nya Guinea sedan år 1972 via SIL. De första finländska projekten har slutförts: Nya testamentet på bine utkom år 1994 och på mauwake år 1998.

Arbetet på språket urim började år 1979 och översättningen av Nya testamentet är på slutsträckan. Översättning på nek har pågått sedan år 1988, tre evangelier har utkommit som små böcker, de övriga böckerna i Nya testamentet översätts eller granskas. Hälften av Nya testamentet på urat är granskad.

Understöd Finska Missionssällskapets arbete Sampo 800014-161130 | www.mission.fi/fms

Bibelöversättning har också gjorts på den lilla ön Mussau, två evangelier har utkommit på mussau-emira. På ön Siassi pågår arbete på kovai, på öarna Nya Irland ett flerspråksprojekt med stark fokus på läskunnighetsarbete på tiang.

Missionärerna, som är engagerade i bibelöversättning, hjälper också andra översättnings-team med sin expertis: granskning, språkforskning, folkloristik och läskunnighet.

Snö blir kakadu

Då översättarna inleder arbetet inom en ny språkgrupp börjar de ofta med att skapa ett alfabete, sammanställa lexikon, ljudlära och grammatik. Rättskrivningen slipas. Det gäller att anpassa ursprungstexten från en judisk kultur till en annan, så att texten förmedlar budskapets

År 2004 började översättarna skapa ett alfabete och ett skriftspråk på tiang samt sammanställa en grammatik. Nu har både vuxna och barn möjlighet att läsa på sitt modersmål.

ursprungliga mening. Vit som snö blir kakadupapegojans fjädrar. Hur översätter man kung, kejsare och rike i ett samhälle där ingen har absolut makt över en annan?

Lokala översättare har en central roll i översättningsarbetet. För att bibelöversättningen skall lyckas krävs språk- och kulturforskning samt ett gediget läskunnighetsarbete. I mycket små språkgrupper har man börjat ordna s.k. berättarkurser i stället för att översätta bibeltexter. Man anlitar kända berättare, som vet hur berättelserna fungerar i den lokala kulturen.

